

ELEKTRONIČKO POSLOVANJE

Božidar Jaković, A105
bjakovic@efzg.hr

Opis projekta

Terminski plan

Termin	Datum	Opis
1. termin	27.02.2018.	Uvodna prezentacija, Upoznavanje s kolegijem i obvezama na kolegiju, Izgled seminarskog rada
2. termin	06.03.2018.	Svijet u kojem živimo - uvod u elektroničko poslovanje, Prijava na Yahoo grupu, kreiranje timova
3. termin	13.03.2018.	Detaljan opis projekta, Organizacija projekta, Strateška osnova, Inovacije, Konkurencija
4. termin	20.03.2018.	Digitalni poslovni model: Poslovni partneri, Vrijednosti, Resursi, Klijenti, CRM, Troškovi, Modeli stvaranja prihoda
5. termin	27.03.2018.	Digitalne tehnologije: Mobilne tehnologije, Društvene mreže, Računarstvo u oblaku, Veliki podaci, Senzori i Internet stvari, 3D printeri, Robotika, Dronovi, Virtualna i proširena stvarnost, Umjetna inteligencija
6. termin	03.04.2018.	Digitalni marketing: Marketinški plan projekta, Google AdWords, Oglašavanje na društvenim mrežama, Tablica marketinškog plana
7. termin	10.04.2018.	Digitalno plaćanje, Blockchain tehnologija, SWOT
8. termin	17.04.2018.	Web mjesto projekta: Web poslužitelji i domene
9. termin	24.04.2018.	Web mjesto projekta: CMS sustavi i Web stranice projekta
10. termin	02.05.2018.	Online izdavaštvo: objava projekata i završna prezentacija

8. WEB MJESTO PROJEKTA

- **8.2. CMS sustav**

- 8.2.1. Popis mogućih CMS sustava za projekt

- 8.2.2. Opis CMS sustava projekta (najboljeg)

- **8.3. Web stranice projekta**

- 8.3.1. Struktura Web stranica projekta

- 8.3.2. Mapa Web stranica projekta (Sitemap)

- 8.3.2. Opis strukture Web stranica projekta

Sustavi za upravljanje sadržajem

Sustavi za upravljanje sadržajem

- CMS sustavi (engl. Content Management Systems)
- Omogućuju stvaranje, uspostavljanje nadzora, kontrolu uporabe i upravljanje intelektualnim sadržajima primjenom suvremenih informacijskih i komunikacijskih tehnologija
- Sustav za upravljanje sadržajem uređuje sadržaj sukladno određenim pravilima
- Najpoznatiji CMS sustavi su: Joomla, Mambo, Blogger, WordPress, Movable Type itd.

Neki od CMS sustava i aplikacija

- Joomla (<http://www.joomla.org> i <http://www.crojoomla.com>)
- XSite (<http://www.xsite.com.hr>)
- LakiCMS (<http://www.malleus.hr/laki.aspx>)
- iSite (<http://www.perpetuum.hr/iSite>)
- Timal (<http://www.timal.hr/cms.html>)
- Globaldizajn (<http://globaldizajn.hr>)
- Click&Publish CMS (<http://www.logit.hr>)
- Adobe Dreamweaver (<http://www.adobe.com>)
- NetObjects Fusion (<http://www.netobjects.com>)
- Drupal (<http://drupal.org>)
- Neki hrvatski CMS sustavi (http://www.poslovni-software.com/svi_proizvodi.php?KID=12)

Zadaci – CMS sustavi

- Istražite na Webu ponudu CMS sustava
- Navedite nekoliko CMS sustava koji bi bili pogodni za izradu Web stranica Vašeg projekta
- Navedite i Web linkove gdje se mogu detaljnije proučiti mogućnosti tih CMS sustava
- Odaberite jedan CMS sustav koji bi po Vašem mišljenju bio najbolji za Vaš projekt i detaljnije opišite njegove funkcionalnosti, posebno one koje su ključne za uspjeh Vašeg projekta
- Istražite i troškove pojedinih CMS sustava

Web stranice projekta

Kolika je isplativost Web mjesta? Može li se financirati vlastitim prihodima?

- Web mjesto treba sagledati kroz koristi i troškove koji se očekuju.
- Koristi mogu biti izravne ili neizravne, - potrebno ih je vrijednosno iskazati.
- Odrediti metrike kojima će se mjeriti uspješnost Web mjesta
- objektivno postavljeni kriteriji mogu znatno pomoći upravljanju Web mjestom.
  - Pogreške: ciljevi Web mjesta
    - postavljaju se vrlo visoko,
    - „bogat“ medijski sadržaj, ne vodi se računa o ukupnim troškovima.
    - Priprema i prilagodba Internetu kao mediju može zahtijevati i vrijeme i stvoriti dodatne troškove.

Tko i kako održava Web mjesto?

- Postavljanje Web mjesta nije jednokratni posao
- izrada Web mjesta vrlo slična izradi i ažurnosti dnevnih novina
- **na zadovoljstvo korisnika i na privlačnost Web mjesta ključno utječe održavanje**
  - funkcionalnost poveznica (linkova),
  - ažurnost podataka,
  - gramatička i pravopisna ispravnost, naročito kod višejezičnih Web mjesta,
  - Stare vijesti i stare i neažurne informacije
    - neće privući korisnike,
    - mogu bitno utjecati na poslovni ugled pa čak ugroziti i egzistenciju poduzeća

Struktura web stranice

- Korisnik ne čita nego pregledava stranicu (79% traži ključne riječi i rečenice)
- Čitanje sa ekrana je 25% sporije nego sa papira
- Korisnici imaju potrebu za kretanjem “idemo dalje” (potiče ih interaktivnost medija)
  - Možda postoji stranica koja je bolja od ove?
- Korisnik odustaje od stranice
  - ako je sadržaj dobar ali se teško može na njoj snaći
  - ako je snalaženje dobro ali je sadržaj loš
  - ako se sporo učitava (duže od 10-tak sekundi).

Izrada web stranica

- Web mjesto – Web stranice
- Početna Web stranica – index.html
- Vrsta Web stranica:
  - statične
  - dinamične
- Čitljivost – od strane korisnika i tražilica
- Meta podaci (engl. Metatags)
- Ključne riječi (engl. Keywords)

Tehnologije za izradu Web stranica

- **HTML** - (engl. HyperText Markup Language)
Jezik za oblikovanje sadržaja, prvenstveno teksta na Web stranicama te ugradnju hiperpoveznica u tako oblikovani sadržaj.
- **PHP** - (engl. Hypertext Preprocessor)
Jezik za skriptiranje ugrađen u HTML, korišten za stvaranje dinamičkih Web stranica
- **ASP** - (engl. Active Server Pages)
Dinamično oblikovane Web stranice s ekstenzijom .ASP, na kojima se koriste ActiveX skripte.
- **JavaScript**
Jezik za skriptiranje koji je razvilo poduzeće Netscape kako bi omogućilo Web dizajnerima stvaranje interaktivnih Web mjesta.
- **Ostali programski jezici i tehnologije:**
Sun Java i Microsoft ActiveX, a tu je i Adobe Flash tehnologija

Izrada Web stranica

- Programska rješenja za izradu Web stranica
- Kupljeno gotovo rješenje
- Korištenje Web 2.0 aplikacija za izradu Web stranica
- Korištenje CMS sustava

Programska rješenja za izradu Web stranica

- Prošlost: tekstualni alati npr. Notepad
- Danas: WYSIWYG editori (engl. What You See Is What You Get) – editori imaju korisničko sučelje u kojem se vrlo jednostavno kreiraju Web stranice i upravo onako kako ih korisnik napravi, tako će i izgledati u nekom od Web preglednika.
- Programi za izradu Web stranica:
  - **Adobe Dreamweaver**
  - **Microsoft FrontPage**
  - **Microsoft Expression Web**
  - **Adobe GoLive**
- - **Microsoft Publisher**

Upute za početak korištenja programa Microsoft Office Publisher 2007

- Microsoft Publisher
- Uvod
- Moji predlošci
- Vrste publikacija
- Veličine prazne stranice
- Brošure
- Brze publikacije
- Čestitke
- Diploma
- E-pošta
- Jelovnici
- Kalendari
- Katalozi
- Komplet za preklapanje p...
- Leci
- Natpisi
- Novinske brošure
- Omotnice
- Oznake
- Poklon bonovi
- Posjetnice
- Poslovni obrasci
- Pozivnice
- Prigodne čestitke
- Programi
- Razglednice
- Reklame
- Reklamni natpisi
- Uvoz Word dokumenata
- Web-mjesta
- Zaglavlje pisma
- Životopisi

Popularne vrste publikacije

Veličine prazne stranice

Brošure

Čestitke

E-pošta

Kalendari

Leci

Novinske brošure

Oznake

Posjetnice

Razglednice

Uvoz Word dokumenata

Web-mjesta

Nedavne publikacije

Iz datoteke...

index.pub
01.02.2011
9866 KB

clanstvo.pub
01.02.2011
80 KB

Publication5.pub
20.12.2010
809 KB

JelenaMarinovic.PUB

Publikacija2.pub
20.12.2010
877 KB

Traži predloške:

Svi predlošci

Microsoft Publisher

Uvod
Moji predlošci

Vrste publikacija

Veličine prazne stranice
Brošure
Brze publikacije
Čestitke
Diploma
E-pošta
Jelovnici
Kalendari
Katalozi
Komplet za preklapanje p...
Leci
Natpisi
Novinske brošure
Omotnice
Oznake
Poklon bonovi
Posjetnice
Poslovni obrasci
Pozivnice
Prigodne čestitke
Programi
Razglednice
Reklame
Reklamni natpisi
Uvoz Word dokumenata
Web-mjesta
Zaglavlje pisma
Životopisi

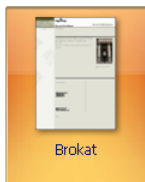
Web-mjesta

Noviji dizajni • Klasični dizajni • Prazne veličine

Microsoft Office Online predlošci

Pregledajte predloške s Microsoft Office Online

Noviji dizajni

Brokat

FotografskiOpseg

Jednostavni
razdjelnik

Kartice

Marker

Modularno

Odskok

Perforacija

Pojas u boji

Strelice

Klasični dizajni

Bez dizajna

Blokovi

Crte

Dječje stvari

Dodatna traka

Gornji urezi

Interpunkcija

Istaknuti okvir

Istaknuti rub

Jeka

Jesen

Jugozapad

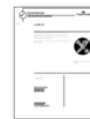
Kapsule

Kaskada

Kosina

Krugovi

Kvadrant

Kvadratići

Linearno isticanje

Lukovi

Ljeto

Mjehurići

Mobilno

Mramor

Mreža

Mreža

Nagib

Brokat

Prilagodba

Shema boja:

(zadane boje predloška)

Shema fontova:

(zadani fontovi predloška)

Poslovne informacije:

Stvaranje novog...

Mogućnosti

Navigacijska traka:

Okomito i dno

 Koristi Čarobnjak za jednostavno upravljanje Webom

Oblikovanje publikacije

Mogućnosti stranice

Sheme boja

Sheme fontova

Web-mjesto - mogu...

Dodajte svom web-mjestu

Umjetanje stranice...

Dodavanje funkcije...

Pregled web-mjesta...

Predložak

Brokat

Promjena predloška...

Veličina stranice

Web

760 x 4608px

Promjena vel. stranice...

Vidi također

Još mogućnosti web-mjesta...

Zadaci programa Publisher

Početna stranica

Organizacija

Ekonomski fakultet Zagreb

Ovdje unesite dodatni tekst o svom poslovanju.

POČETNO

Ovo je prva stranica vašeg web-mjesta koju će posjetitelji vidjeti.

Na ovoj stranici objasnite svrhu svog web-mjesta, sadržaj i izgled.

Uključite savjete o kretanju kroz web-mjesto i gdje se mogu

promijeniti sl

Kontaktiraj

Primarna poslovna adresa

Vaš adresni redak 2

Vaš adresni redak 3

Vaš adresni redak 4

Telefon: 555-555-5555

Faks: 555-555-5555

E-pošta: netko@example.com

Početna stranica

U redu

Odustani

Jednostavna izrada web-mjesta

Ciljevi vašeg web-mjesta

Što želite učiniti sa svojim web-mjestom?

 Obavijesti klijente o mojem poslu Uputi klijente kako nas mogu kontaktirati Prodaja proizvoda Opis usluga Prikaz kalendara ili rasporeda Prikaz popisa projekata ili aktivnosti Prikaz informacija o zaposlenicima Osigurajte veze s drugim web-stranicama

Početna stranica

U redu

Odustani

start

Publikacija2 - Microso...

IE-businessDiplomski2...

Microsoft PowerPoint ...

HR

14:50

Zadaci programa Publisher

Oblikovanje publikacije

Mogućnosti stranice

Sheme boja

Sheme fontova

Web-mjesto - mogu...

Dodajte svom web-mjestu

Umjetanje stranice...

Dodavanje funkcije...

Pregled web-mjesta...

Predložak

Brokat

Promjena predloška...

Veličina stranice

Web

760 x 4608px

Promjena vel. stranice...

0 96 192 288 384 480 576 672 768 864 960 1056 1152 1248

0 96 192 288 384 480 576 672 768 864 960

Organizacija

Ekonomski fakultet Zagreb

Ovdje unesite dodatni tekst o svom poslovanju.

Početna stranica

POČETNO

Ovo je prva stranica vašeg web-mjesta koju će posjetitelji vidjeti. Na ovoj stranici objasnite svrhu svog web-mjesta, sadržaj i izgled. Uključite savjete o kretanju kroz web-mjesto i gdje se mogu pronaći ključni elementi.

Promijenite sl...

Jednostavna izrada web-mjesta

Što želite učiniti sa svojim web-mjestom?

- Obavijesti klijente o mojem poslu
- Uputi klijente kako nas mogu kontaktirati
- Prodaja proizvoda
- Opis usluga
- Prikaz kalendara ili rasporeda
- Prikaz popisa projekata ili aktivnosti
- Prikaz informacija o zaposlenicima
- Osigurajte veze s drugim web-stranicama

Početna stranica

O nama

Kontaktirajte nas

Katalog proizvoda

Usluge

Kalendar

Projekti

Zaposlenici

Poveznice

U redu Odustani

Kontaktirajte nas

Primarna poslovna adresa

Vaš adresni redak 2

Vaš adresni redak 3

Vaš adresni redak 4

Telefon: 555-555-5555

Faks: 555-555-5555

E-pošta: netko@example.com

Početna stranica

Vidi također

Još mogućnosti web-mjesta...

Zadaci programa Publisher

Oblikovanje publikacije

Mogućnosti stranice

Sheme boja

Sheme fontova

Web-mjesto - mogu...

Dodajte svom web-mjestu

Umetanje stranice...
Dodavanje funkcije...
Pregled web-mjesta...

Predložak

 Brokat
Promjena predloška...

Veličina stranice

 Web
760 x 4608px
Promjena vel. stranice...

Vidi također

Još mogućnosti web-mjesta...
Zadaci programa Publisher

Početna stranica

nama

Kontaktirajte nas

Popis proizvoda

Popis usluga

Kalendar

Popis projekata

Popis zaposlenika

Poveznice

Organizacija

Ekonomski fakultet Zagreb

Ovdje unesite dodatni tekst o svom poslovanju.

POČETNO

Ovo je prva stranica vašeg web-mjesta koju će posjetitelji vidjeti. Na ovoj stranici objasnite svrhu svog web-mjesta, sadržaj i izgled. Uključite savjete o kretanju kroz web-mjesto i gdje se mogu pronaći ključne informacije.

Promijenite sliku u jednu od vlastitih, kao što je slika vaše tvrtke.

Opis slike ili grafike.

Kontaktirajte nas:

Primarna poslovna adresa

Vaš adresni redak 2

Vaš adresni redak 3

Vaš adresni redak 4

Telefon: 555-555-5555

Faks: 555-555-5555

E-pošta: netko@example.com

Početna stranica | [O nama](#) | [Kontaktirajte nas](#) | [Popis proizvoda](#) | [Popis usluga](#) | [Kalendar](#) | [Popis projekata](#) | [Popis zaposlenika](#) | [Poveznice](#)

Web-alati

Aktivno mjesto

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

605,000; 654,000 px.

Web aplikacije za izradu Web stranica

- ▶ Web aplikacije koje pružaju jednostavnu mogućnost izrade Web stranica, odabir domene i smještaj na poslužitelju.
- ▶ Sadrže dizajnerske predloške te korisnik samo jednim klikom miša može definirati cjelokupni dizajn Web mjesta
- ▶ Cijeli postupak izrade Web mjesta je jednostavan, nije potrebno nikakvo posebno znanje za izradu Web stranica
- ▶ Svi podaci se spremaju izravno na Web poslužitelj poduzeća koja nude takve aplikacije i dostupni su s bilo kojeg mjesta na svijetu gdje postoji priključak na Internet

- ▶ Primjeri takvih aplikacija su:

[Google Sites](#)

[Yahoo Web Hosting](#)

[T-portal FreeWeb](#)

[Webs](#)

[Weebly](#)

[FreeWebSpace](#)

[Spruz](#)

[Yola](#)

[Wix](#)

[Jimdo](#)

[Buildfree.org](#)

Zadaci

- Napravite prototip Web stranica Vašeg projekta
- Možete koristiti bilo koji servis za kreiranje Web stranica online
- Morate imate minimalno 10 Web stranica u prototipu
- Dio stranica je zadan i možete pročitati zahtjeve u idućim slajdovima, a dio možete napraviti po želji
- Napravite i Sitemap za Vaš projekt – popis od minimalno 30 Web stranica koje biste imali na svojem Web portalu – prikažite ih hijerarhijski

Zadaci

- Napravite obrazac za prijavu na obavijesni bilten (newsletter)
- Na jednoj Web stranici stavite newsletter koji ste napravili
- Napravite obrazac za narudžbu/rezervaciju proizvoda/usluga koje nudite

Zadaci

- Napravite strukturu Web mjesta Vašeg projekta
- Napravite osobno Web mjesto, dizajnirajte prema želji
- Na jednoj stranici napravite mapu Web stranica projekta (Sitemap)
- Napravite početnu stranicu (index.html)
- Napišite neki tekst dobrodošlice, možete napraviti izdvojenu ponudu iz svojeg projekta i sl.
- Napravite stranicu O nama – tamo stavite kratki opis projekta, viziju, misiju i ciljeve projekta

Zadaci

- Napravite i Web stranicu s kontaktima
- Napravite nekoliko Web stranicama na kojima ćete prikazati vrijednosti koje Vi nudite u svojem projektu, (proizvode, usluge, kratki opis, slike, tekst koji će privući posjetitelje da stupe u poslovni odnos s Vama)
- Napravite registracijski obrazac za posjetitelje (ukoliko imate registraciju korisnika) ILI
- Napravite zasebnu Web stranicu u kojoj objašnjavate zašto sve sadržaje nudite besplatno svim posjetiteljima, što time postićete

Literatura

- Osnovna:
  - Panian, Ž. *Elektroničko poslovanje druge generacije*, Ekonomski fakultet, Zagreb, 2013.
  - Dave Chaffey, *Digital Business and E-commerce Management (6th Edition)*, Pearson, 2015.
  - Kenneth C Laudon , Carol Guerico Traver, *E-Commerce 2015: Business.Technology. Society. (11th Edition)*, Pearson, 2015.
- Dopunska:
  - Panian, Ž. *Izazovi elektroničkog poslovanja*, Narodne novine, Zagreb, 2002.
  - Panian, Ž. *Elektroničko trgovanje*, Sinergija, Zagreb, 2001.

Hvala na pažnji!

Pitanja???

bjakovic@efzg.hr

Kabinet A105

- PON 13.00-15.00